

**Magiczny
Kraków**

Kraków kreatywnie łączy tradycję z nowoczesnością

2019-10-21

W 2015 roku powstał europejski portal TheMayor.eu – platforma komunikacyjna przeznaczona dla miast i obywateli Unii Europejskiej. Prezentuje dobre praktyki europejskie zaimplementowane na poziomie lokalnym i regionalnym, promuje ideę spójności obywateli, władz lokalnych oraz instytucji unijnych. Działania podejmowane przez miasta w poszczególnych krajach członkowskich Unii Europejskiej przedstawiają prezydenci tychże miast. O tym, jak zmienił się Kraków w ostatnim dwudziestolecu, mówił prezydent Jacek Majchrowski.

Panie Profesorze, rok temu wybrano Pana na prezydenta Krakowa po raz piąty. Jak Pan wyjaśni tak spektakularne wsparcie i zaufanie, jakie Pan otrzymał?

Poparcie i zaufanie społeczne, które okazali mi mieszkańcy w ubiegłym roku, to wynik ostatnich 16 lat pracy dla miasta, którą udało się wykonać. W tym czasie wspólnie zmieniliśmy Kraków w miasto, z którego wszyscy możemy być dumni. Od samego początku bardzo zależało mi, by Kraków się rozwijał i stawał się coraz bardziej nowoczesną metropolią. Udało się zrealizować wiele strategicznych dla stolicy Małopolski inwestycji. Wiem jednak, że wraz z rozwojem miasta zmieniają się potrzeby krakowian, dlatego też w ostatnich latach koncentrujemy się na sukcesywnej realizacji zadań, które bezpośrednio wpływają na poprawę komfortu życia w mieście. Mieszkańcy to widzą i dlatego obdarzyli mnie zaufaniem na kolejną kadencję. Myślę, że nie bez znaczenia jest jeszcze jedna rzecz. Zawsze byłem zdania, że samorząd nie powinien wchodzić w politykę. Sam wyznaję zasadę współpracy ze wszystkimi, którym zależy na dobru miasta. Wynik ostatnich wyborów jasno pokazał, że taki sposób kierowania miastem podoba się mieszkańcom.

Jakie najważniejsze zmiany w mieście zaobserwował Pan w ciągu ostatnich 20 lat?

Kraków to już zupełnie inne miasto niż dwie dekady temu – to miasto, które w większym stopniu niż kiedykolwiek wcześniej kreatywnie łączy tradycję i historię z nowoczesnością. To miasto, które odważnie czerpie ze swoich zasobów, takich jak liczne ośrodki akademickie i lokalny potencjał intelektualny, aby budować gospodarkę opartą na wiedzy i innowacjach, a jednocześnie wciąż jest polską stolicą kultury, edukacji, miastem historii i zabytków. To naprawdę trudna sztuka. Ostatnie 20 lat to projekty inwestycyjne, także z udziałem środków europejskich, w tak różnorodnych dziedzinach, jak: ochrona środowiska, transport, edukacja, rewitalizacja, kultura, zdrowie i sprawy społeczne. Można tu wymienić ograniczanie niskiej emisji i poprawę jakości powietrza (wymiana pieców, wsparcie dla instalowania OZE), termomodernizację obiektów miejskich, zakup nowoczesnego i ekologicznego taboru dla komunikacji zbiorowej czy budowę kładki Bernatka, która ożywiła drugi brzeg Wisły i dzielnicę Podgórze. Na mapie miasta pojawiły się obiekty, które są dziś naszą wizytówką: Centrum Kongresowe ICE Kraków, TAURON Arena oraz Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów, czyli Ekospalarnia. Ale rozwój miasta traktujemy też jako wyzwanie i dbamy o to, żeby był to rozwój zrównoważony – żeby Kraków pozostał spójnym organizmem miejskim i zapewniał mieszkańcom wysoką jakość życia. Ponad połowę powierzchni miasta pokryliśmy więc już planami miejscowymi i kontynuujemy ten proces, znacząco poprawiliśmy ład przestrzenny i estetykę przestrzeni publicznych, powiększyliśmy i zmodernizowaliśmy obszary zieleni urządzonej, możemy się pochwalić sukcesami z

**Magiczny
Kraków**

zakresu budownictwa komunalnego i bezpieczeństwa publicznego. Położyliśmy nacisk na aktywizację mieszkańców, partycypację społeczną i integrację cudzoziemców – służą temu Budżet Obywatelski Krakowa, sieć Centrów Aktywności Seniorów i Klubów Rodzica, miejskie programy wsparcia dla rodzin wielodzietnych i dla osób niepełnosprawnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi, program „Otwarty Kraków”, a także urozmaicenie komunikacji na linii miasto – mieszkańcy.

Nie zapominajmy, że Kraków bardzo zmienił się też jako rynek pracy – staliśmy się centrum nowoczesnych usług z branży nowych technologii, biznesu i kreatywności, chętnie przenoszą się do nas instytucje finansowe, firmy z sektora high-tech, świetnie rozwijają się startupy. W Europie kontynentalnej jesteśmy w tym zakresie liderem. Można więc powiedzieć, że Kraków zmienił się nie do poznania pod względem gospodarczym i w sferze infrastruktury, a jednocześnie stał się bardziej zintegrowany społecznie, bardziej obywatelski.

Jedno z najpiękniejszych europejskich miast padło ofiarą własnego sukcesu: mieszkańcy mówią o wysokim poziomie hałasu i nieodpowiednich zachowaniach przyjezdnych. Jakie środki Pan zastosuje, aby ułatwić wspólną egzystencję mieszkańców, przedsiębiorców i turystów?

Kraków, tak samo jak inne turystyczne miasta europejskie, podjął walkę z uciążliwościami związanymi z funkcjonowaniem w zabytkowym centrum. To m.in. działania prowadzone w ramach przyjętej przez miasto uchwały o Parku Kulturowym. Dużym krokiem, który poczyniliśmy, aby ułatwić życie mieszkańcom, jest współpraca z przedsiębiorcami, którzy z własnej woli ograniczyli nocną sprzedaż alkoholu oraz nie obsługują gości zachowujących się w nieodpowiedni sposób. Należy pamiętać, że życie w takim mieście, jakim jest Kraków, wiąże się z kompromisami. Musimy wyważyć interesy mieszkańców, przedsiębiorców i turystów – po pierwsze nie stać nas na rezygnację z turystyki, a po drugie chcemy chwalić się naszym miastem przed całym światem. I właśnie tego kompromisu będzie szukał burmistrz nocny. Ostatnio postanowiliśmy ograniczyć imprezy, które odbywały się w zabytkowym centrum miasta. Naszym celem było zmniejszenie hałasu oraz ożywienie innych części Krakowa. W tym roku ograniczyliśmy również ruch w centrum miasta, działania te mają spowodować zwiększenie miejsc postojowych dla mieszkańców centrum.

Chciałbym podkreślić również, że to właściciele lokali w centrum decydują, na co chcą je przeznaczyć. I to oni podejmują decyzję, czy mieszkanie będzie wynajmowane dla turystów czy stałych lokatorów. Jako miasto możemy tylko interweniować na ulicy. Niestety, Straż Miejska nie może uspokajać zbyt głośnych gości w mieszkaniach i zamkniętych klatkach schodowych.

Na początku sezonu grzewczego oczy zwracają się ku lokalnym władzom, by zajęły się sprawą zanieczyszczenia powietrza. Czy może Pan przybliżyć uchwałę antysmogową oraz pozytywne zmiany, których oczekuje Pan tej zimy?

W ostatnich latach w Krakowie wymieniono ponad 45 tys. pieców węglowych – wszystko po to, by poprawiać jakość powietrza. W zeszłym roku ruszył program termomodernizacyjny. Od kilku lat mieszkańcy mogą również korzystać z dopłat do kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Teraz przed nami kolejne wyzwanie – fotowoltaika. Chcemy od przyszłego roku dofinansowywać krakowianom zastosowanie tego innowacyjnego źródła ogrzewania. Miasto przystąpiło do programu „Zeroemisyny

Kraków”, którego celem jest osiągnięcie do 2030 r. neutralności klimatycznej. W ramach serii warsztatów (z udziałem strony społecznej, naukowców, środowisk gospodarczych), jakie mają być przeprowadzone do końca 2019 r., wypracowana zostanie ścieżka działań do osiągnięcia neutralności klimatycznej miasta. Działania powinny dotyczyć przede wszystkim ograniczenia zapotrzebowania na energię, a w drugiej kolejności zwiększania efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej. Konieczność zwiększenia udziału energii odnawialnej jest oczywista, stosowane narzędzia powinny wynikać z analizy barier oraz uwzględniać efektywność ekonomiczną oraz zachęty udzielane na poziomie krajowym. Z roku na rok widoczne są coraz większe efekty naszych działań. W 2016 r. średnioroczne stężenie pyłu PM10 w Krakowie wynosiło ok. 71 mikrogramów. W 2018 r. – 48 mikrogramów.

Zmiany demograficzne w Polsce wpływają w zauważalnym stopniu m.in. na biznes. Kraków jako miasto jest sygnatariuszem Memorandum w sprawie zatrudniania obcokrajowców. Czy mógłby Pan to skomentować w kilku słowach? A także jakich efektów się tu oczekuje?

6 września 2019 r. w Urzędzie Miasta Krakowa odbyło się spotkanie robocze w formule okrągłego stołu w sprawie zatrudniania cudzoziemców. Obrady zakończyło podpisanie przez uczestników Memorandum, które przekazane zostanie stronie rządowej. Inicjatywa podjęta została wobec rosnącego zjawiska braku rąk do pracy, które jest spowodowane zmianami demograficznymi, obniżeniem wieku emerytalnego, starzeniem się społeczeństwa oraz obserwowaną od lat emigracją zarobkową Polaków w wieku produkcyjnym. Lukę na rynku pracy, zdaniem ekspertów i pracodawców, mogą doraźnie uzupełnić tylko pracownicy zza granicy. Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie opracowała projekt memorandum, zawierającego propozycje rozwiązań, zmian w przepisach prawa, usprawnień w procedurze oraz zestaw dobrych praktyk, które mają przyczynić się do poprawy obecnego stanu rzeczy. W Krakowie oficjalnie mieszka i pracuje około 25 tys. cudzoziemców, w tym 20 tys. Ukraińców. Płacą oni podatki i ZUS. To oznacza, że do krakowskiego budżetu wpływa z tytułu oficjalnego zatrudnienia cudzoziemców około 60 mln zł.

Na północy miasta przygotowuje się znaczną inwestycję. Czy mógłby Pan powiedzieć coś więcej o linii Krakowskiego Szybkiego Tramwaju i jej wpływie na mobilność?

To obecnie największa i najważniejsza inwestycja infrastrukturalna w północnej części Krakowa. Początek nowej trasy tramwajowej, o długości ok. 5 km, znajduje się przy obecnej pętli Krowodrza Górka. Ma ona zostać poprowadzona do pętli autobusowo-tramwajowej z nowoczesnym dworcem. Bezpośrednio przy końcówce linii tramwajowej zlokalizowany będzie wielopoziomowy parking P&R wraz ze stanowiskami postojowymi przystosowanymi do ładowania pojazdów elektrycznych. W ramach trasy Krakowskiego Szybkiego Tramwaju do Górki Narodowej przewidziano także dwukomorowy tunel drogowy o długości ok. 100 m na ul. Opolskiej. Takie rozwiązanie ma zapewnić bezkolizyjny i sprawny dojazd tramwajem nawet 200 tys. mieszkańców północnych osiedli do centrum miasta.

Czy, poza nowymi elektrycznymi autobusami, w Krakowie prowadzi się jakieś przedsięwzięcia w ramach zrównoważonego transportu?

Na początku września ogłosiliśmy przetarg na zakup 50 elektrycznych autobusów, które zostaną

**Magiczny
Kraków**

dostarczone do Krakowa w 2020 r. W najbliższych kilku latach wymienimy na nowoczesne 110 tramwajów – te działania mają przyczynić się do zmniejszenia emisji spalin, zmiany mentalności mieszkańców i zachęcenia ich do przesiadania się do pojazdów komunikacji miejskiej. Ale to nie wszystko. W tym roku opracowaliśmy projekt wytycznych do tworzenia dachów z wykorzystaniem intensywnej zieleni, który umożliwi powstawanie w Krakowie budynków z wysokimi krzewami, a nawet drzewami. Do tej pory w naszym mieście możliwe było jedynie sadzenie na dachach zieleni ekstensywnej z bylinami i rozchodnikami. Kolejnym zagadnieniem z zakresu zrównoważonego rozwoju są tzw. zielone przystanki. Obecnie w Krakowie mamy ich siedem. Jest to pilotażowy projekt, który spodobał się mieszkańcom, a powoje i bluszcze mają nie tylko walor estetyczny, ale i ekologiczny, ponieważ pochłaniają pyły i zanieczyszczenia.

[Interview with Prof. Jacek Majchrowski, Mayor of Kraków](#)